

PED4200 - Teori og praksis - Didaktikk og organisasjonslæring

Flerkulturelt perspektiv i utdanningen

Onsdag 27. januar 2010

Fred Carlo Andersen, stipendiat

f.c.andersen@ils.uio.no

Onsdag 27. januar

Innledning

- sammenhenger (sosialisering, identitet, integrering)
- begrepsavklaringer (innvandrere, språklig minoriteter)
- Et nytt Norge?

Kulturell kompleksitet

- kritikk mot utdanningen
- ulike forståelser

Når den "fremmede" ikke reiser hjem igjen

"Integrer deg" – det refleksive pronomenets tyranni

Fra en monokulturell til en interkulturell praksis

Onsdag 3. februar

Opplæringstilbudet til minoritetsspråklige barn og voksne, Østbergutvalgets delinnstilling 21. desember 2009.

Åpent....

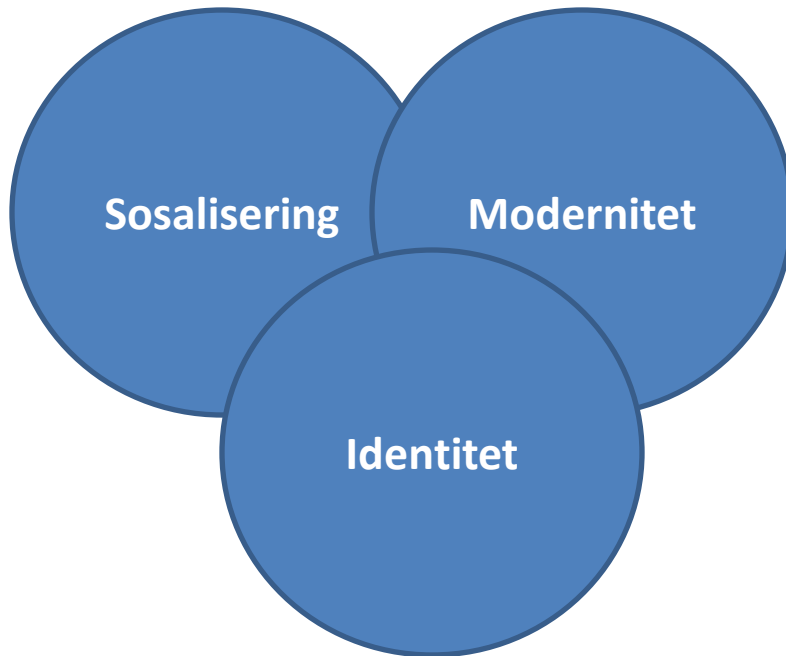
- <http://www.utdanning.ws/templates/udf2022335.aspx>
- <http://www.gd.no/nyheter/innenriks/article4828987.ece>



Elevenes bakgrunn

Læringsresultater

Skolen som organisasjon





En beskrivelse av dagens samfunn:
Forandring og omstilling som det normale,
ikke stabilitet (Giddens 1990)

- Radikalt moderne
- Postmoderne/senmoderne
- Komplekst samfunn

Kulturell kompleksitet i et nytt Norge

-Et nytt Norge?

- Kulturell kompleksitet som nytt i Norge?

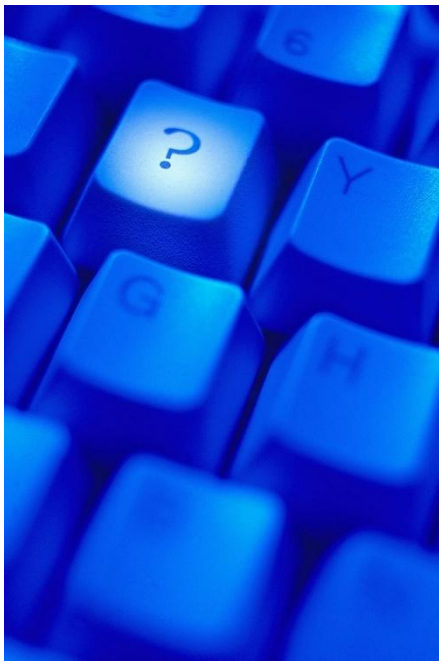
”Det homogene Norge er en myte” (Gullestad 2003).

Så, hva er da utfordringene med ”flerkultur”?



Hensikt:

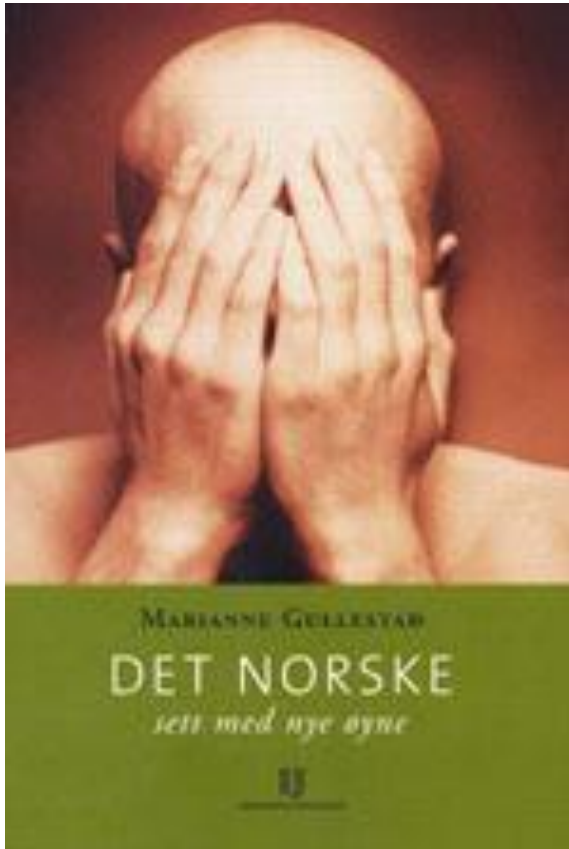
Drøfte begreper og samfunnstrekk som kan tjene som nyttige redskaper til å identifisere, beskrive, forstå og analysere ulike forhold knyttet til sosialisering i et etnisk og språklig mangfoldig samfunn generelt, og utdanning spesielt.



Noen innledende spørsmål:



- Hvilke tenkemåter preger mennesker med etnisk norsk opprinnelse i dag?
- Hva er de grunnleggende norske verdier?
- Hvilke nedarvede forestillinger preger oss i måten vi forholder oss til innvandring på?
- Hvilke konsekvenser for opplæring og måten vi forholder oss til hverandre på?



Målsetting:

Bidra med økt forståelse for å skape en kritisk dissonans i "fordommenes lune varme".

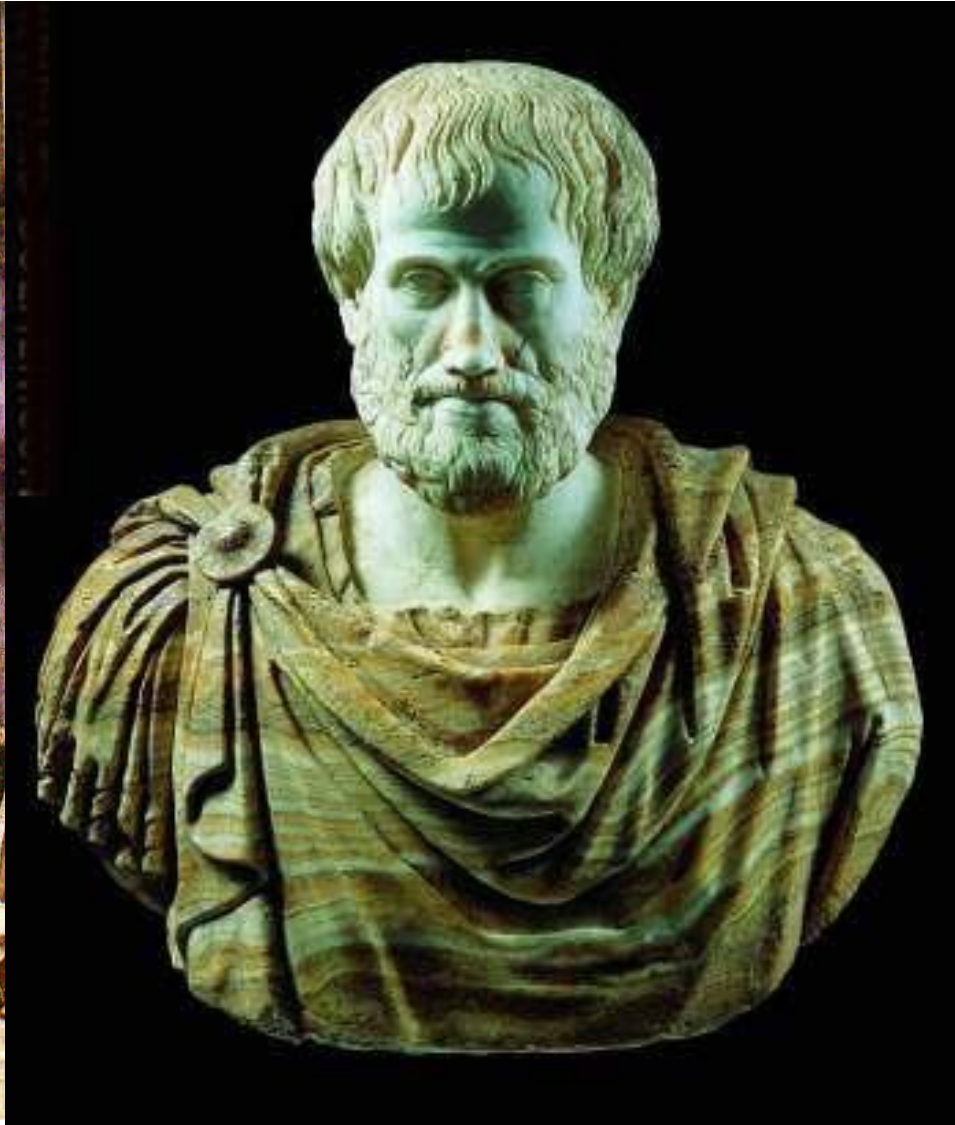
**Multicultural education and the concept of culture: a view from social anthropology
(In: Intercultural Education, Theories, Policies and Practice)**

Marianne Gullestad

Det norske sett med nye øyne

**Kritisk analyse av norsk
innvandringsdebatt**

Oslo: Universitetsforlaget, 2002.



Hvordan anvende dagens og tilsvarende arenaer?



Assosiere

Utvide

Utfordre

En begynnelse på et refleksjonsnotat:

Beskriv kort dine egne erfaringer, eventuelt ditt arbeidssted (nåværende eller fremtidige)

Hvilken relevans har de problemstillingene som er reist innledningsvis for deg?



Begrepsavklaringer:

Innvandrere: Personer som en eller annen gang har innvandret til Norge

Norskfødte med innvandrerforeldre: Født i Norge, med to foreldre som er innvandrere

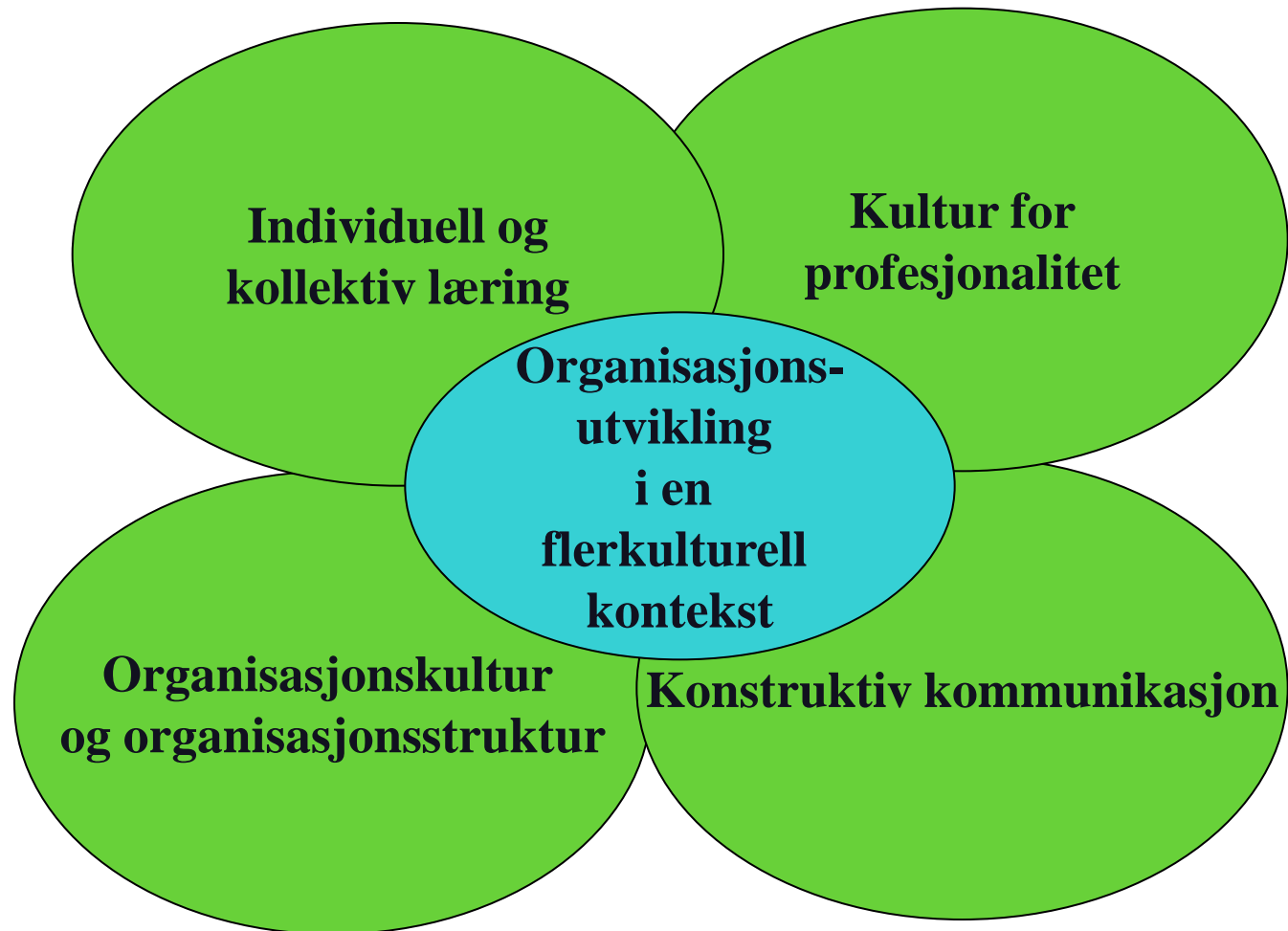
Språklige minoriteter: Personer med andre morsmål enn norsk og samisk (svensk og dansk).

Språklige minoriteter i barnehage: 19000 (8% av andelen barn)

Språklige minoriteter i grunnskolen: 9%

Språklige minoriteter i videregående: 9% (3 norskfødte, 6 % innvandret)

Oslo: 32% språklige minoriteter



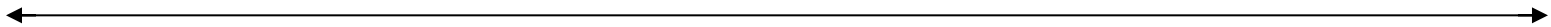
Lærerprosesser på institusjonsnivå



**Hvor mye skal minoritetsspråklige ”tilpasse” seg skolen?
Hvor mye skal skolen ”tilpasse” seg minoritetsspråklige ?**

Etnosentrisme

Kulturrelativisme



”De må integrere seg”

Globalisering som samtidsdiagnose (Eide 1998, Østerud mfl 1999)

Respons på at verdens befolkning er på vandring:

- oppmuntre til innvandring
- hindre (uønsket?) innvandring
- integrering

.... verden ordene våre står for endrer seg.... (Bauman 1991)

Megatrender:





2+1 problemstillinger knyttet til globalisering:

- 1. Fører globalisering til heterogenitet eller homogenisering?**
- 2. Fører globalisering til en svekket nasjonalstat?**
- 3. Fører globalisering til *identitetsfrykt***

Når den "fremmede" ikke reiser hjem igjen

Simmel, 1908: – en som kommer utenfra og som blir værende.

Schütz 1944: – en som prøver å bli godtatt eller tolerert av vertsbefolkningen

Douglas 1966: – som symbolsk forurensning, og en risiko.

Bauman 1990: - en turist i sin egen hverdag

**Språklig og kulturelt mangfold som en
uheldig omstendighet
vs
nødvendig verdi?**

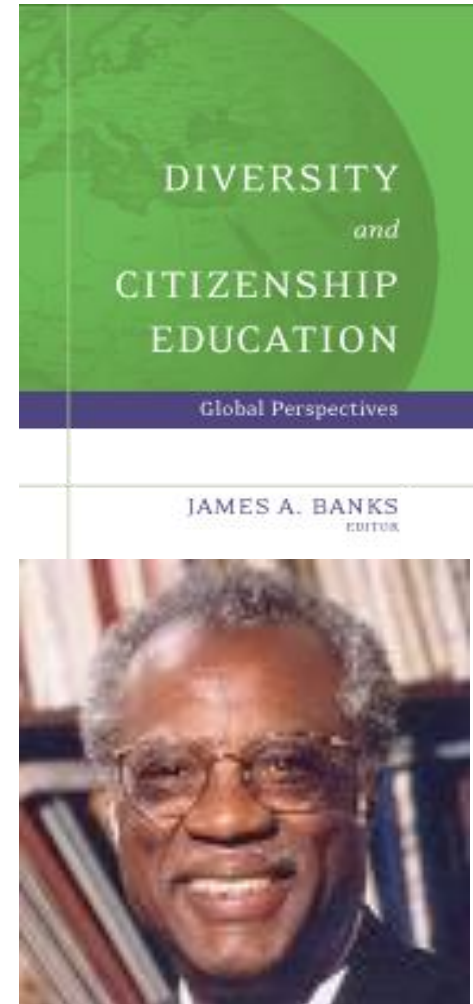
Pedagogiske implikasjoner?

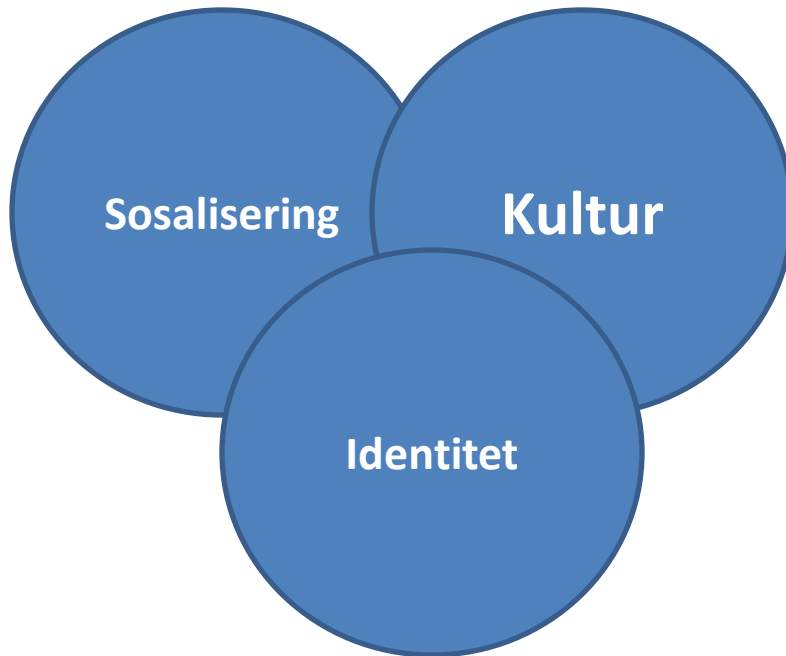
Utfordringer:

**Likeverd, inkludering, tilpasset
opplæring**

**Et eksempelet på to ulike tilnærmninger
i samme bydel i Oslo.**

Til diskusjon senere.





Sosialisering

Kulturytringer internaliseres i løpet av sosialiseringsforløpet, dvs psykologiske prosesser gjør at man overtar elementer i ytre omstendigheter, for så å gjøre disse til sine egne

Kultur

Lana forteller at hun har opplevd at afrikanske land er blitt fremstilt annerledes enn hva hun kjenner til, så det er viktig at hun får fortelle om hvordan det egentlig er. Etheram har den samme erfaringen. "De tingene fra vår kultur som vi er stolte av blir ofte overdimensjonert når andre skal beskrive det, sier hun"(F.C. Andersen, 2001).

Inspektør: Litt tilbake til det med kulturforståelse, så kan jeg kjenne litt på det selv, og jeg tror kanskje at noen elever kan kjenne at det kan være litt uttrygt, og kanskje litt truende, det at en del gutter, høye og mørke, er sammen i flokk. Det er klart at det er veldig synlig, da, hvis en gjeng norske gutter er sammen i flokk, så synes ikke det så godt (Andersen, 2009 upublisert)

*Rektor: Det finnes lærere som er redde.
Det er viktig å ikke tenke på at det er forskjellige kulturer
(Andersen 2009 upublisert)*

Avdelingsleder vgs: skal du gå i norsk skole, så er første forutsetningen at du skal skjønne det som blir sagt på en norsk skole (Andersen 2009)

”Norsk skole”

”Norsk kultur”

Kulturbegrepet – hvor fruktbart?

Hva forstår vi med kultur? Hvordan vil du forklare det?

Kulturbegrepet og utdanning

Multicultural education

Multicultural pedagogy

Transcultural education

Pluricultural education

Intercultural education

Osv?

Flerkulturell pedagogikk

**(Nasjonalt senter for) Flerkulturell
utdanning/opplæring)**

Migrasjonspedagogikk

Flerkulturelt arbeid (i skole og barnehage)

Flerkulturell kommunikasjon

Interkulturell utdanning

Osv?

Flerkulturell opplæring (Multicultural education, Garcia-Castano and Pulido-Moyano, 1997)

Kulturell diskriminering alltid eksistert

Kritikk mot utdanningsfeltet: "Tatt-for-gitt-oppfatninger" av kulturbegrepet innenfor ulike modeller for opplæring i et språklig og etnisk mangfold leder praksis i retning av assimilering.

Ulike modeller for flerkulturell opplæring

- Kulturell assimilering**, "When in Rome do as Romans"
- Kulturforståelse**, "Pidestall", "Teacher's pet"
- Kulturelt mangfold**, avvisning av assimilering, fokus på mangfold og forskjell
- Tokulturell opplæring**, kompetanse i to kulturer, "norsk som alternativ kultur"
- Sosial transformasjon**, utvikle oppmerksomhet ift sosio-økonomiske forhold

Problematiske forståelse av kultur

- "En homogen funksjonell helhet, identisk overført fra en generasjon til den neste"
- Homogeniserende referanser når "vi" definerer "oss". Vi definerer oss kun i forhold til forskjeller ved andre, og ikke forskjeller ved "oss selv".

Vs

Kultur forstått som bestemt av miljø og materielle betingelser.

Kultur:

Tradisjoner..... man forsøker å bringe videre (A.M. Klausen)

**Det som gjør kommunikasjon mulig
Hylland Eriksen).**

**Kulturbegrepet for å forfekte forskjeller
(U Wikan).**

**Vi må stadig lære kultur på nytt
(C Geertz).**

Etnisitet

Hvordan tilhørighet til en folkegruppe, i motsetning til en annen bidrar til å organisere folks opplevelse av seg selv og sin verden (Barth)

**”Et kjernesporsmål i skole
og opplæring generelt er
hvordan identitet dannes hos
barn og unge”**

Det moderne samfunnet er krevende å fortolke som forutsigbart grunnlag for den enkeltes identitetsutvikling (Giddens 1991)

Identitet som individets bevisste og ubevisste tilknytning til eller avvisning av seg selv, sine handlinger og følelser, sine omgivelser, sine eiendeler og sitt miljø.

”Det artikulerede selv”

Identitet

- Frykt for å bli en helt annen enn den man har vært vant til å betrakte seg selv som (T Hylland Eriksen).
- Omforming av nasjonal identifikasjon (M Gullestad).
- En politisk kamp (Neuman)



